

Doručování v mezinárodním styku

Evropské mezinárodní právo
soukromé

Petra Bohůňová

Osnova

1) Úvod

- doručování a jeho význam (důsledky nedoručení písemnosti)
- přeshraniční doručování a doručování v rámci EU

2) Doručování v mezinárodním styku

3) Doručování v komunitárním styku

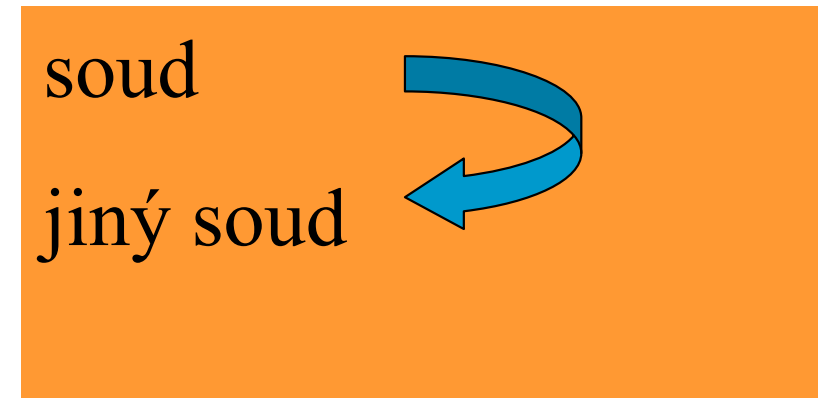
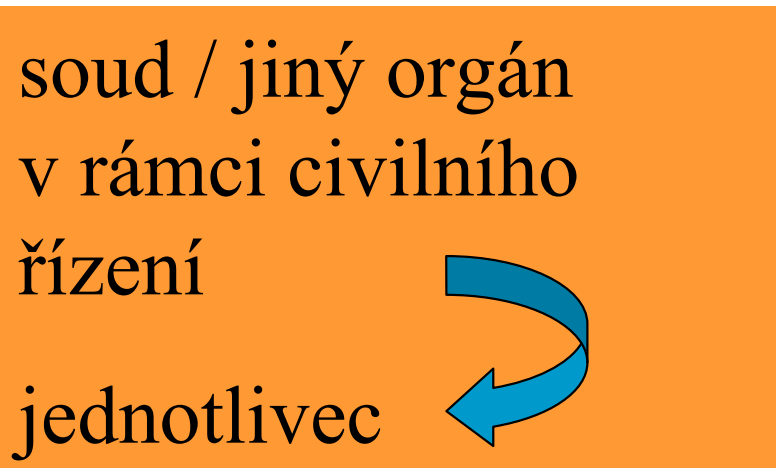

Definice doručování

= činnost soudu, jejímž cílem je, aby se účastníkům řízení (osobám zúčastněným na řízení), jakož i PO a FO, popř. jiným orgánům, kde si řízení vyžaduje jejich součinnost, dostaly potřebné písemnosti
(Komentář k OSŘ a SŘS, Hlavsa)

Význam doručování I.

Týká se **pouze** doručení písemností ve vztahu

Jednotlivec:

- účastník řízení
- osoba spolupůsobící při řízení (svědek, znalec)

Význam doručování II.

- zejm. v občanskoprávních a obchodních věcech
- řádné doručení=> možnost vyvodit důsledky spojované se znalostí obsahu písemnosti (právní moc, vykonatelnost)
- doručení písemnosti, kterou se zahajuje řízení => **zajištění ochrany žalované strany** (garance práva na slyšení před soudem)

Význam doručování III.

- Důvody častého **podcenění**:
 - neschopnost/nezájem posoudit význam procesních doručení ze zahraničí
 - nedostatečná jazyková výbava
 - neznalost cizího práva
 - nemožnost zajistit si procesní zastoupení / poradenství v řízení probíhajícím v zahraničí (nedostatek finančních prostředků)

Přeshraniční doručování II.

Při doručování zohlednit **národní specifika** státu odesilatele i příjemce:

- pravidla týkající se forem doručování, fikce doručení,
- mezinárodní závazky státu obou států,
- předmět zásilky
- zamýšlený účinek doručování...

Doručování v rámci právní pomoci ve styku s cizinou I.

■ Základní zásady

- 1) nelze doručovat přímo příjemcům na území jiného státu (zásah do státní suverenity)
- 2) nelze použít donucovacích prostředků (fikce doručení)

■ Formy doručování

- 1) formální
- 2) jednoduché

Doručování v rámci právní pomoci ve styku s cizinou II.

1) Styk **diplomatický** (pomalé, neefektivní)

- **Režim:** Vídeňská úmluva o diplomatických stycích, další bilaterální dohody o diplomatických stycích
- aplikace zejm. pokud neexistuje jiná úprava

2) Styk **konzulární**

- **Režim:** Vídeňská úmluva o konzulárních stycích, další bilaterální dohody o konzulárních stycích

Doručování v rámci právní pomoci ve styku s cizinou III.

3) Zjednodušující režimy

- a) Styk **meziministerský** (sml. o právní pomoci)
- b) Styk **přímý** (dříve bilaterální sml. o právní pomoci mezi ČR a PL, Mad, SR a SRN)
- c) Styk **zvláštní** (odesílající a přijímající orgány)
- d) **Haagská Úmluva o doručování** soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních z 15. 11. 1965, (dosud využíváno ve vztahu k nečlenům EU)
- e) Doručování cizímu státu a osobám požívajícím imunity

Doručování v rozhodčím řízení

- rozhodčí soudy nejsou orgány státu => žádná pevná pravidla, možnost stran sjednat svá procesní pravidla => dle nich posouzení účinnosti doručení
- nutnost informovat adresáta o všech procesních úkonech, jinak hrozba zrušení nebo odepření uznání rozhodčího nálezu

Doručování v českém právním řádu

- OSŘ – zejm. § 45 nsl.
- SŘS - § 42 odst. 5 - doručování ve vztahu k zahraničí se vztahuje i na správní soudnictví (např. adhezní řízení o náhradu škody)
- § 19 ZRŘ – možnost sjednat postup v řízení

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování I.

- **nařízení Rady (ES) č. 1348/2000** ze dne 20. 5. 2000 **o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech**
- Účinnost: 31. 5. 2002, resp. pro nové členské státy 1. 5. 2004 (i ČR), resp. 1. 1. 2007
- 1. 7. 2007 pro Dánsko (Dohoda mezi ES a Dánským královstvím o doručování soudních a mimosoudních písemností v občanských a obchodních věcech)

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování IV.

- **Věcný dosah** nařízení:
 - **pozitivně**: soudní a mimosoudní písemnosti, věci občanské a obchodní
 - **negativně**: případy regulované zvl. předpisy (např. nařízení 1206/2001 o dokazování)
- Jen pokud známa **adresa** příjemce

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování III.

- Formy doručování upraveny v 1. a 2. části kapitoly II
- Část I - pravidlem **ROGAČNÍ PRINCIP** = doručení na zákl. právní pomoci orgánů dožádaného státu, zastaralé, obdoba Haagské úmluvy
- Část II, rychlejší, jednodušší
- Všechny způsoby rovnocenné
(*ESD C - 473/04 Plumex*)

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování (část I) V.

- **Členské státy** určují subjekty:
 - **odesílající** (v ČR soudy, soudní exekutoři, státní zastupitelství)
 - **přijímající** (v ČR obecné soudy adresáta)
 - **ústřední** (informace pro odesílající subjekty, řešení veškerých obtíží, v ČR Ministerstvo spravedlnosti)

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování (část I) VI.

- Základem zasílání písemností **formuláře** (multiple-choice)
- přímo, co nejrychleji, snadná čitelnost, obsahová věrnost, bez úředního ověření
- zasílá se (mimo)soudní písemnost + překlad písemnosti + žádost o doručení
- doručí / nechá doručit přijímající subjekt
- datum doručení - dle právních předpisů přijímajícího státu

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování (část I) VIII.

■ Text písemnosti

- v úředním jazyce přijímajícího státu nebo
 - v jazyce **odesílajícího** státu, který adresát zná
- !Jinak možnost adresáta **odmítnout** přijetí!

Problém:

- ověření jazykových znalostí adresáta
 - postup, kdy je adresátem právnická osoba
- !Jinak nutný **překlad** písemnosti!

Dodatečný překlad - *ESD C-433/03 Leffler*

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování (část II) IX.

■ Další možnosti doručování

- **konzulární nebo diplomatickou cestou**
(výjimečně)
- **diplomatickými nebo konzulárními zástupci**
- **poštou** (podmínky dle členských států,
nejvhodnější)
- **přímé** (prostř. úředníků atd., ČR - výhrada)

Neplatí čl. 5 a 8 nařízení (odepření převzetí)

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování X.

■ Vydání rozsudku pro zmeškání

Žalovaný se nedostavil k soudu a

- doručení dle předpisů přijímajícího státu **nebo**
- skutečně doručeno dle nařízení do místa bydliště a
- dostatek času pro přípravu obhajoby

■ **ČR** - zaslání dle nařízení, uplynutí šesti měsíců, doručení nepotvrzeno přes veškeré úsilí

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování XI.

Hlavní přínos nařízení

- využití rychlých způsobů komunikace (e-mail, fax)
- možnost přímého doručení a doručení poštou
- možnost vyvarovat se zbytečných překladů
- kompetence ESD pro výklad nařízení

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování XII.

Negativa nařízení

- Možnost přijetí výhrad
 - Nedostatečná úprava některých otázek
(zhojení vad doručování, překlad
písemnosti, doručování poštou)
- => Nejednotnost, rozdrobenost úpravy ->
prostor pro další procesní pochybení

Vztah obecné a zvláštní úpravy doručování

- Nařízení o doručování - **obecná** úprava, avšak **ne subsidiarita** k minimálním normám
- Nařízení Brusel I, nařízení o EET a nařízení o EPR - regulace některých **specifických** otázek

Doručování v komunitárním právu nařízení Brusel I I.

- **nařízení Rady (ES) č. 44/2001** ze dne 22. 12. 2000, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (tzv. Brusel I) návaznost na
- **Úmluvu o pravomoci soudů a výkonu soudních rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních** ze dne 27. 9. 1968

Doručování v komunitárním právu nařízení Brusel I II.

- **Čl. 34 odst. 2** - nepravidelnosti při **zahájení řízení** - odpírací důvod pro uznání/prohlášení vykonatelnosti
- zohlednění uznávajícím soudem až na **námitku** žalovaného v odvolacím řízení
- jen **formální** chyba pro neuznání **nestačí!**

Doručování v komunitárním právu nařízení Brusel I III.

- **Náležitosti doručení**
 - v dostatečném časovém předstihu
 - „takovým způsobem“
- => možnost připravit si efektivní obhajobu
- posuzovat zvlášt' v každém konkrétním případě
- **Judikatura ESD** – ne všechna k Bruselské úmluvě platí pro nařízení

Doručování v komunitárním právu nařízení o EET I.

- **Nařízení EP a Rady (ES) č. 805/2004** ze dne 21. 4. 2004, kterým se zavádí **evropský exekuční titul pro nesporné nároky**
- Zavedení minimálních norem, resp. minimálních standardů pro posouzení soudního řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí

Doručování v komunitárním právu nařízení o EET II.

- **důvod:** odpadnutí řízení o exequatur -
>kontrola procesních podmínek jediným soudcem
- **účel:** sjednocení předpisů o doručování, zajištění dlužníkovy práva na slyšení před soudem (informace o řízení včas tak, aby si mohl zajistit obhajobu)

Doručování v komunitárním právu nařízení o EET III.

- Aplikace na případy dle čl. 3 odst. 1, kdy dlužník v řízení nevznesl námitky (písm. b) nebo nebyl zastoupen (písm. c)
- přeshraniční i vnitrostátní doručování
- dodržení min. norem – 1 ze 4 podmínek pro potvrzení rozhodnutí o nesporném nároku jako EET

Doručování v komunitárním právu nařízení o EET III.

■ Způsoby doručování podle NEET

1) **S dokladem** o přijetí dlužníkem (čl. 13)

- Osobní, poštou, elektronicky, ústně
- Jistota doručení dokumentu adresátovi

2) **Bez dokladu** o přijetí dlužníkem (čl. 14)

- Osobní, elektronicky, poštou bez dokladu, uložení
- Adresa dlužníka musí být známa s jistotou
- Pravděpodobnost doručení dokumentu adresátovi

Doručování v komunitárním právu nařízení o EET V.

- Dopad nařízení o doručování => doručení vhozením do schránky nelze
- **Neobdržení dokumentu dlužníkem** - možnost celkového přezkumu rozhodnutí za podmínek (čl. 19 – min. norma)
- Náprava porušení min. norem (čl. 18)
- Povinný obsah písemností (čl. 17)

Doručování v komunitárním právu nařízení o EPR I

- **Nařízení EP a Rady (ES) č. 1896/2006**
ze dne 12. 12. 2006, kterým se zavádí
řízení o evropském platebním rozkazu
- **Jednotné „evropské“ zjednodušené**
řízení pro hromadné vymáhání nároků
- Minimální normy v zásadě odpovídají
úpravě v nařízení o EET

Doručování v komunitárním právu nařízení o drobných nárocích

- **Nařízení EP a Rady (ES) č. 861/2007 ze dne 11.7.2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích**
- Doručování poštou s potvrzením o přijetí, subsidiárně dle nařízení o EET
- Možnost přezkumu jako u nařízení o EET

Konec prezentace

Děkuji za pozornost